

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. július 31.

161. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Uskočka ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy óra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

Isztria föllendítése.

Azt az állami akciót, amely a mult esztendőben Dalmácia fejlesztése érdekében indítottak, kiterjesztik most Isztriára, amely az utóbbi években nem a legmelegebb gondozásban részesült az osztrák kormány részéről.

Az akció megindítását jelzi az a tanácskozás, amelyet az osztrák kormányférfiak az isztriai képviselők bevonásával a minap tartottak s a melyen bizottságot választottak a tervek tanulmányozása végett.

Valószínű, hogy Isztria fejlesztésére program fog készülni, amely természetesen, szűkebb érdekekről lévén szó, nem lesz olyan nagyszabású mint a dalmáciai.

Isztria föllendítésének terveivel érdemes behatóan foglalkozni.

Hiszen innen irányul az osztrák akció Dalmácia felé s innen akarják tönkrement moritani egyetlen tengeri empóriumunkat, Fiumét.

A legnagyobb feladat hárul a földművelésügyi minisztériumra, amelynek patakok tervezését, mocsarak kiszáraitását, ivóviznek a lakosság részére való gondoskodását kell el látnia.

Isztria ugyanis vízben nagyon szegény. A kereskedelmi miniszter új kikötők építését, régiéknak kiépítését, javítását, új világító tornyok létesítését s a régiéknak tökéletesbitését tervezi, a tengeri halászat emelését, valamint a posta, távirda és telefon tökéletesbitését vette föl programjába.

A belügyi és vasutügyi miniszterek az országút építéséről és a vasuti hálózat kiterjesztéséről fognak gondoskodni.

Mindazonáltal még ingadoznak a kikötők választásában, amelyek kiinduló pontját képeznek az egész program kivitelének. Több kikötő kiépítéséről van szó és ezek között különösen *Medolino* és *Preluka* maradt a felszínen.

Fontos ugyanis, hogy olyan potokat válasszanak, amelyekből a gyorsjáratok Dalmáciaba a legcélszerűbben, tehát a legrövidebben lebonyolíthatassanak.

Ebből a szempontból Trieszt alkalmatlan, mert távol fekszik a dalmát partoktól. A pólai kikötő, mint *Nauticus* tegnapi vezető cikkéből tudják, szintén szóba került, de helyi viszonyai miatt kimaradt a programból. Csúpan a két fönt említett helyre számíthatnak még az érdekelt szaktényezők. A kettő közül valamelyik nagyobb méretekben meg is fog épülni.

Egy egész csomó kisebb kikötő kiépítését már meg is kedték. Az abbaziai új moló építése befejezéshez közeledik. Lovranában új kikötő épül, Cherso, Veglia, Lussin tervei szintén kivitelre várnak.

A tengeri halászat programját szintén

nagy arányokban kibővült, különösen Isztria és Dalmácia szempontjából; a kérdés praktikus oldalát tekintve a legkisebb részletig. Az akció keretében, mint már fentebb említettük, a vasutépítést is belevonták.

Isztria egyetlen nagyobb vasutja Herpeljetől Póláig vezet. A félsziget keleti oldalára szintén vasuti összeköttetést terveztek, mert Lupoglava állomástól a keleti partokhoz egy oldalág építődne.

Gondoskodtak arról is, hogy azon az országúton, amely Abbaziából Triesztbe vezet, az automobil összeköttetés legfölbbe két órán belül lebonyolíthatassék.

Új postahivatalok létesítése, telefonösszeköttetés kiterjesztése, különösen pedig a direkt telefon összeköttetés szintén tervbe van véve, mert eddig Abbaziával csak Fiumén keresztül bírtak beszélni.

Közigazgatási szempontból legfontosabb az akciónak az a része, amely az egészségügyi és közigazgatási viszonyok ápolását tüzte ki céljával.

Az ivóvíz kérdése nyomul legelőször is előtérbe.

Isztriának a legérzékenyebb oldala ez, amely bizonyos évszakokban az embert és állatot egyaránt sújtja. Ennek azután az a következménye, hogy a lakosság mindenféle rossz vizek ivására van kényszerítve s a különböző betegségektől és epidémiáktól nem bírnak szabadulni.

A félsziget partján elszórtan sok helyütt római korból való emlékekkel találkozunk. A vidék mégis lakatlan. Idegen nem keresi fel ezeket, mert a lakosság a vízhiánytól való féltelmében elmenekült.

Ugyanez a panasza a Quarnero szigeteire is, úgy hogy a hadihajók a vízszükségleteiket más helyen kénytelenek fedezni, nehogy azt a szigetlakóktól elvonják. Ezeket a bajokon Schwarz bárónak egy terve úgy segít, hogy beosztja a félszigetet három kerületre és pedig Póla, Brije és Castua kerületére, amelyeket szilip és szivattyu rendszerrel lehetne vízzel ellátni.

Ennek a tervezetnek a költségeit 30—40 millió koronára becsülik.

Mindezeket kívül nagy gondot akarnak fordítani az állattenyésztésre, vízszabályozásra, fejleszteni az idenforgalmat, amely már eddig is az isztriai lakosság egyik jövedelemforrása volt.

A program tiz-tizenöt év alatt fog teljesen megvalósulni.

Trieszt természetesen nem szerepel a fejlesztési programban, mert erre nézve az osztrák kormány teljesen önálló program után jár el.

Ismertettük az isztriai programot, hogy

a közönyös magyar szakférfiak ismét meggyőződjenek az osztrákok szívós munkájáról. Sokat tanulhatunk még tőlük s jó lesz, ha tengerünk egyetlen pontját erősítjük.

Ausztria sajnos egész félszigettel rendelkezik és sokkal erősebb fegyverekkel hadakozhatik ellenünk.

— Vasutépítkezések Horvátországban.

Két újabb vasutösszeköttetés van itt tervbe véve, amelyek közül egyik Krajinát hozza közelebb Horvátországgal, a másik Bosznia felé teremt újabb közlekedési vonalat. Az előbbi a caprag—vrginmost—károlyvárosi vonal 30 km. hosszú továbbépítése Károlyvárostól az ország határáig már is folyamatban van. Engedményese e vonalnak az első délnyugati határvárosi vasut részvénytársaság. A második vasutvonal Lika-Krbava megyét szeli át. Ogulinból indul ki és Jezeroig vezet, ahonnan azután Bihácsra át a Mala-Kápela irányában Saborskinál végződik. Ezt a *Magyar helyiérdekű vasutak részv. társaság* építteti a *Magyar Agrár Járulékbank* segítségével.

Iparfejlesztés.

Hogy milyen arányokban kellene fejleszteni a magyar ipar versenyképességét, arról ékes bizonyítást tesz az az emlékirat, amelyet néhány hónappal ezelőtt tett közzé a kereskedelmi miniszter az iparfejlesztésről. Ez emlékirat szerint ahhoz az elsősorban elérendő célhoz, hogy a hazai szükségletet a hazai ipar fedezze, nem kevesebb, mint 438 gár volna szükséges, amelyeknek 720,92 millió korona töke kellene 100 millió korona évi munkabérral évi termelésük összértéke 419,515 millió koronára rugna. Az állami segély tíz évre összesen 125 millió korona lenne.

Ezek a számok csak az első pillantásra tűnnek föl viszonyainkhoz képest — nagyoknak.

Ami különösen az állami segélyeknek szükséges összegét illeti, ez csak látszólagosan íly nagy áldozat az állam részéről, csak úgy, mint az állami tisztviselőknek juttatott magasabb illetmények is. Mert az összes állami kedvezmények és segélyek, eltekintve attól, hogy a legkülönbözőbb alakban oszlanának meg az ország lakossága között, emelve ennek gazdasági forgalmát, legfőképpen fogyasztási adók alakjában jórészt ismét visszakerülnek az állampénztárba, — megteszik sokféle jótékony hatásukat, anélkül, hogy az államkincstárnak valóban nagy áldozatába kerüljenek.

Közelebbről bírálva pedig a magánvállalkozás kérdését, úgy találjuk, hogy erős akaratlan nem lehetetlen ezt az álmodat tíz éven belül megvalósítani, föltéve persze, hogy hazánk nagybirtokosai — elsősorban a holtkez — elég érzékkel fog bírni az iparpártolásnak gazdasági és hazafias kötelessége iránt, mert ha Ausztriában és a Német birodalomban össze tudták kötni az uradalmak birtokosai ezt a két szempontot, miért ne tehetnének ezt nálunk is, különösen amikor köztudomású, hogy az iparvállalatok évről-évre nagyobb jövedelmet biztosítanak, főképpen azoknak, akiknek módjukban van nyereségüket a helyszínen fel dolgozni, ahelyett, hogy ezeket külföldre el-

adva, a belőlük készült és behozott iparcikkekért drága árakat fizessenek.

Hangsúlyozzuk, hogy ezeket az iparvállalatokat lehetőleg magyar pénzen kellene megvalósítani, nemcsak azért, hogy hasznunk az országban maradjon és bennünket gazdagítson, hanem azért is, mert máris tulsokkal tartozunk a külföldnek és félt, hogy egy-egy újabb pénzváltás, vagy a legújabb porosz és német államcímletek mintájára való külföldi kibocsátás, kapcsolatban ellenfeleink agitációjával, papírjaink tömeges visszaözlése után elviselhetetlen bajokat okozna egész gazdasági életünkben.

A nagyobb szabású iparfejlesztés előfeltételei közül a biztos és aránylag olcsó alapítási tőkén felül a forgó tőkének könnyebb megszerzését sem szabad kifelejtetnünk. Számos gyár alakult volna már, még több virágoznék, ha törekvő és megbízható tulajdonosai (hiszen csak ilyenekről lehet szó) pénzintézeteinknél hitel dolgában olyan támogatást kaptak volna, mint amilyenben például a kereskedelem az áruhitelre nézve részesül.

Egyike azoknak a problémáknak, amelyek megoldása elől pénzintézeteink nem fognak kitérni és amelyek megoldása nélkül alig számíthatunk nagyobb ipari fejlődésre.

Az ipari hitelnek az a módja, amelyet pénzintézeteink legnagyobb részét az ugynevezett financirozás útján nyújtanak, nem kielégítő, aminthogy nem is bír a hitelnyújtás kizárólagos céljával.

Bár tagadhatatlan, hogy számos új iparvállalat létesül ennek segítségével, valamint az is, hogy sok gyenge szervezeti vállalkozás így uton erősödik meg, mégis távolról sem elégíti ki ez az alakzat a hazai iparnak sokoldalú hiteligényeit.

Az intézeti financirozás főszempontja végtermékben mégis csak mentül nagyobb banknyereség elérése, ami a zsenge és kezdetleges iparvállalkozás ritkán elviselhető megterhelésével jár.

Nem is szólva a rendszerint az éveken át fenyegető opcionális jog gyakorlásának egyidejű kikötéséről, amely a törekvő iparostól még azt a reményt is megvonja, hogy vállalatának kedvező fejlődése esetén ő élvezze a fáradozásai árán méltán kiérdemelt juttományszert.

UJDONSÁGOK.

— **Ujságíró szindikátus Fiumében.** A hivatalos fiumei hírlapírók szindikátust alapítottak, amelynek az lesz a célja, hogy érdekeiket, amelyeket főképpen Fiumében avatatlank bitorolnak, megvédjék. Fiumében boldogok, boldogtalanok, kár tudnak két sort ortografikusan leírni, akár nem, foglalkoztak zsurnalisztikával és sokszor hamis, Fiuméra nézve káros tudósításokat küldtek a fővárosi és bécsi lapoknak.

Az ujságírók szindikátusa véget akar vetni ezeknek az állapotoknak. Minden erejével azon lesz, hogy a magyar és osztrák sajtót felvilágosítsa az avatatlank káros működéséről. Az ujságíró szindikátus tagjai együttesen fogják végezni munkájukat a mindenkor lelkiismeretesen akarják a sajtót szolgálni. Hogy ezen céljukat elérjék, a szindikátus minden erejét latba fogja vetni, de addig nem nyugszik, amíg a purifikációt el nem végezte. A fiumeihez hasonló állapotok sehol sincsenek, ahol van zsurnalisztika és van sajtó. Kutyabagason lehet valaki boltoslegény és egyuttal laptudósító. Nagy városban azonban azoké az elsőbbség, akik erre hívatottak s akik ebből élnek.

— **Hajórajunk látogatása.** A magyar-osztrák hajóraj parancsnoka, Ziegler ellentengernagy és kísérete ma délelőtt tisztelegtek Nákó Sándor gróf kormányzónál és a hatóságok fejénél. Nákó Sándor gróf holnap délelőtt fogja visszaadni a látogatást. A három egyenlő típusú vezető hajó Abbazia előtt horgonyoz, ahol az üdülő vendégek egész ellepik a bárkákkal a hatalmas hadihajókat. A hajóraj augusztus 3-ig marad Fiumében s innen Sebenikóba megy.

— **Kereskedők értekezlete.** Fontos értekezletet tartanak ma a helybeli kereskedők és iparosok egyesületében. Az értekezleten refakcia kérdéseket és más kereskedelmi ügyeket fognak megbeszélni.

— **Az ipartestület előkészítő ügyében** ma este 9 órakor a kereskedők és iparos egyesületében értekezlet lesz.

— **Az Ungaro Croata legújabb gőzöse.** A Magyar-horvát hajóstársaság, legújabb gőzöse, amely „Novi” horvát község után után nyerte nevét, teljesen elkészült a trieszti San Marco hajógyárban. Az új gőzös hétfőn tette meg a próbautját, amely fényesen sikerült. A hajó első útján a hajóstársaság igazgatósága képviselőjében jelen volt Pollich Mátyás, Sterk A. Tomichich és Tarsa, Andrianich C. továbbá Sverljuga hajózási felügyelő. Mouton mechanikai felügyelő, a társaság trieszti képviselője, a „Veritas” képviselője s még több szakteknitely. A két próbajáratnál 14.6 és 14.8 menetsebességet ért el a hajó. A „Novi” gépezete 630 lóerejű. A hajó 48.60 méter hosszú 6.35 méter széles és 3.35 méter magas; 244 tonnatartalmu, 150 első és 60 második osztályú befogadásra alkalmas.

— **Kiházasítás.** Holnap fogják odaitélni a városházán Ferenc Salvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő alapítványának a folyó évre szóló részét, amelyet az a fiumei lány kap hozomány gyanánt, akit erre a város intéző urai a legérdemesebbnek találnak.

— **Szerencsétlenség a torpedógyárban.** A Whitehead féle torpedógyárban tegnap súlyos szerencsétlenség érte Miksich Lajos 32 éves munkást. A gép, amelynél dolgozott, leszakította a jobb kezét. Az első segítséget a munkás társai nyújtották s később a kórházba szállították.

— **Operett előadások a Fenicsében.** Jelentettük, hogy a Calcagno féle olasz operett társulat augusztus 1-én megkezdte fiumei vendégszerelését. Társulatot a Magyar-horvát hajóstársaság „Liburnia” gőzöse hozza Ravenából Fiuméba.

— **Móló kibővítés.** A carlobagoi kikötő középső mólójának 20 méterrel való meghosszabbítására a fiumei m. kir. tengerészeti hatóságnál augusztus 10-én versenytárgyalás lesz.

— **Olasz délamerikai énekestrősz.** Milánói jelentések szerint újabb az olaszországi és a délamerikai operaházak trösztöt alakítottak, melynek célja, hogy az énekesek olyan kedvező évi szerződéseket biztosítsanak, amint az angolok és amerikaiak nem ajánlhatnak. A trösztöz tartoznak a többi között a nápolyi San Carlo, a palermói Massimo, a buenosayresi Colon, valamint a chilei Santiago és ezeken kívül még egy sereg olaszországi és délamerikai színház.

Az egész hírből az a legérdekesebb furcsaság, hogy az ismeretes kiadón, *Sonzogno*-n és a sokszoros milliomos *Florio*-n kívül a tröszt tagjai között szerepel *di San Martini* gróf is, aki tudvalevőleg a newyorki Metropolitan-Opera-House egyik külföldi igazgatója, akiknek ugyanis első kötelességük, hogy az énekművészet terén felkerülő újabb csillagokat az intézet részére megszerezzék. Hogy a mecenás gróf miként fog ellentétes kötelességeinek megfelelni, ez már igazán az ő dolga.

A tröszt által szerződötött művészek egyébiránt decembertől áprilisig az olaszországi színházakban, májustól novemberig a délamerikaiakban fognak fellépni. Az évről-évre új műsor keretében összeállítandó régebbi és újabb operák pompás disleteiről és egyéb kiállításairól, valamint helyről-helyre leendő összeállításairól a társaság gondoskodik.

— **A bracolai tragédia.** Julius 19-én, mint ismeretes, Balatonszentgyörgy és Budapest között titokzatos körülmények között eltűnt az éjszakai vonatról Pollák Eszter, a leánykiházasító egylet, mint szövetkezet hivatalnoknője.

A rendőri sajtóiroda kommunikéje nyomán közölt hír részletei azonban teljesen tévesek voltak, mert a szerencsétlen leány Trieszt mellett, Barcolában mérget ivott és a tengerbe vetette magát. A közelben dolgozó halászok észrevették a hullámmal küzdő teremést és mentésére siettek. Még életben volt, amikor partra tették. Barcolából bevitték a trieszti közkórházba, ahol fél napig tartó szénvedések után meghalt.

A budapesti rendőrség, mint tudósítónk jeienti, Pollák Eszter titokzatos eltűnésében bűnesetet gyanúsított, széleskörű nyomozást indított a Balaton táján és a fővárosban, de a legkisebb nyomra sem akadt. Egy Triesztből érkezett távirat világosságot derít a misztikus ügybe. A telegramm így szól:

Julius husz-negyedikén Barcolában egy rendkívül diszkrétén öltözködő leány megmérgezte magát és a tengerbe ugrott. A halászok kimentették és behozták Triesztbe, ahol a kórházban meghalt.

Szentanuk állítása szerint az öngyilkos leány, mielőtt végzetes tettet elkövette, heves szóváltásban volt a társaságában levő nagyon elegáns fiatalemberrel, akinek az öngyilkosság után nyoma veszett. A leány személyazonosságát megállapítottuk. Pollák Eszter magánhivatalnoknő Budapestről. Lakása Erzsébetkörút 41.

A trieszti rendőrség.

A trieszti telegramnak az a része, amelyben a trieszti eltűnt fiatalemberről tesz említést, aligha felel meg a valóságnak. Pollák Eszter gyógyíthatatlan bőrbaja kergette a tenger hullámai közé. Mielőtt azonban a tengerbe ugrott volna, szublimát oldatot ivott. Érdekes, hogy a mérget tartalmazó üveget Budapestről vitte magával.

Az öngyilkos leányt, akit Triesztben eltemettek hozzátartozói exhumálták és Nyitára vitetik, ahol családi sírboltjában helyezik örök nyugalomra.

— **Cabaret-est.** A „Fiumei MagyarKör” 1908. évi augusztus hó 2-án (vasárnap) saját kerthelyiségében nagy Cabaret-estélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Előadás után tánc. Belépőjegy, mely számozott helyre szól 1 korona. Családjegy (3 személyre) 2 korona.

— **A drenovai botrány.** Egy kis nemzetiségi botrány tartja izgatottságban Fiume egyik alközségének, Drenovának lakóit. Zigar Pál drenovai plébános ugyanis a novii parókia vezetője Don Zvetko áthelyezte Ledeniceba. Az áthelyezésnek az az oka, hogy Zigar olasz érzelmű és abban a szellemben nevelte a népet. A horvátok nem jó szemmel nézik az alközségek olaszosítását s ezért igyekeznek az akciót ellensúlyozni. Don Zigar érdekében már bizottság járt Bellen András dr. alpolgármesternél, de hogy a közbenjárásnak lesz-e foganatja, ma még nem tudjuk. Mint értesülünk, a város mindent el fog követni, hogy a novi-i dekretum érvényét veszítse s Don Zigar megmaradhasson drenovai székében.

— **Felolvasás.** Tegnap este tartották meg lapunkban is közölt felolvasást a Via Fiumarján levő munkásotthonban. A felolvasóterem, dacára a nagy hőségnek, zsufolásig megtelt hallgatósággal, hogy meghallgassa Jambor Albert előadását, mely a szociáldemokrata párt programjáról és a sajtóról szólt. Az ügyesen összeállított felolvasás keretében kifejtette azokat az okokat, melyek a mai mostoha viszonyt teremtették és rámutatott a szociáldemokrata párt munkásságára, melynek legtöbbet köszönhet a munkálkodó nép, végül ismertette a párt programját pontról-pontra és felhívta a hallgatóságot, hogy e program megvalósításáért küzdjön mindig, mert csak így boldogulhatunk. A felolvasót a mindvégig érdekes előadás befejeztével megjelénézték. A vezetőség felbuzdulva a tegnapi sikereken, hat felolvasást tart egymásután, minden hét csütörtökön. A legközelebbi felolvasás „A vallás és a mai társadalom” címmel augusztus hó 6-án, csütörtökön este 8 órakor lesz a munkásotthonban, melyre már most felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Belépő díj nincs.

— **Nyolcvan gyakornokjelölt.** A m. kir. posta, táviráda és távbeszélőnél betöltendő 80 gyakornokjelölti állásra pályázatot hiraet az igazgatóság. Ezekre az állásokra azok az ifjak pályázhatnak, akik középiskolát, vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet, érettségi vizsgával, sikeresen elvégezték, 18 életévüket már betöltötték és magyar állampolgárok. Ezen feltételeken kívül pályázók községi erkölcsi bizonyítvánnyal feddhetetlen előéletüket, közhatósági orvosi bizonyítvánnyal pedig ép, egészséges, a posta-táviráda és távbeszélő szolgálat minden ágának (éjjeli, mozgópostai stb. szolgálat) elvégzésére testileg is alkalmas voltukat igazolni tartoznak.

Továbbá azok, akik a középiskolát az 1907/1908-iki tanévet megelőzőleg végezték, tartoznak hiteles módon azt is igazolni, hogy azóta hol voltak alkalmazva, illetve mivel foglalatostkodtak.

A pályázat alá bocsátott állásokat a kerületi posta- és táviráda igazgatóságok fogják betölteni és pedig a budapesti posta- és táviráda igazgatóság 16-ot, a többi kerületi igazgatóság pedig egyenkint 8-at.

A folyamodványokat a már közszolgálatban álló előjáró hatóságuk, a közszolgálatban nem állók pedig az illetékes főszolgabíró, vagy polgármester útján folyó évi *augusztus hó 15-éig*, ahhoz képest, hol a pályázók alkalmazást nyerni óhajtanak, a budapesti, kassai, kolozsvári, nagyvárad, pécsi, pozsonyi, soproni, temesvári, vagy zágrábi posta- és távirda igazgatóságokhoz nyújtják be.

A pályázók közül kiválasztottak, az illető posta- és távirda igazgatóság főhivására az igazgatóság vezetőjénél személyesen jelentkezni tartoznak, aki azután főlvetelük iránt végleg határoz.

Akik ezen feltételeknek eleget nem tesznek, vagy akiknek magaviselete, szorgalma, vagy megbízhatósága ellen kifogás merül föl, valamint azok is, akik a posta- és távirszolgalatra más okok miatt alkalmatlanoknak találhatnának, a szolgálat alól minden további igény nélkül, egyszerűen fölmentetnek.

Vizsont azok, akik gyakorlati alkalmaztatásuk alatt teljesen beválnak, a posta- és távirdatisztképző tanfolyam szabályszerű elvégzése és a posta- és távirdatiszi alapvizsga sikeres letétele után, posta- és távirda gyakoronokokká nevezetnek ki, az 1893. évi IV-ik törvenycikk 11-ik §-ában megállapított segélydíjjal, azaz: ha felsőbb tanintézetet végeztek, (egyetemet, műegyetemet, jogakadémiát) és 1000 korona, különben pedig évi 800 korona segélydíjjal.

A posta- és távirda-tiszti szakvizsga sikeres letétele után pedig minősültséget szereznek posta- és távirda tisztviselői állásokra.

— **A nők és az órák.** Egy századvégi filozofus összehasonlította a nőket az órákkal és a következő eredményre jutott:

A bakfis leány a régi órához hasonlít, mert mindig siet.

A kacér, cifrázkodó leány olyan mint a toronyóra, mindenki nézi, de senki sem veszi.

A szép, de csacska leány, a zenélő órához hasonlít, mert eleinte tetszik, de később azonban untat.

A gazdag leány olyan, mint az aranyóra. Alig látják meg, rögtön azt kérdezik, mi az ára?

A szájas asszony olyan mint az ébresztő óra. Már hajnalban zörög.

A házas nő az ingaórához hasonlít. Lassan, de méltóságtelejesen jár és nélkülözhetetlen.

Közleményeink csakis a forrás megnevezésével vehetők át.

Távirat ◀▶ Telefon.

Tifuszjárvány.

SZATMÁR, jul. 30. A hastifusz járvány-szerűen fellépett. Számos haláleset fordult elő. A vizsgálat megállapította, hogy az epidémiát idegen tejtermékek okozták. A ragályt okozó tejet elkobozták.

Elfogott kivándorlási hiénák.

BEREGSZÁSZ, jul. 30. Eddig nyolc olyan egyént tartóztattak le, akik pénzért kivándorlásra csábították a felvidéki lakosságot.

BUDAPEST, jul. 30. A felvidéki kivándorlási hiénák ügyében ma a belügyminisztériumban tanácskozás folyt, amelynek eredménye az lesz, hogy a szigorú vizsgálatot folytatják s olyan rendeletet fognak kiadni, amely lehetetlenné teszi az embertelen csábítást.

A pátriarka választás.

KARLOCA, jul. 30. A kongresszus ma szünetelt. A pártok délután tanácskoznak a jelölt személyére vonatkozólag. Bogdanovics püspök egy hírlapíró előtt kijelentette, hogy a kongresszus elnapolásáról szó sem lehet. A hírlapíró azon kérdésére, hogy megválasztása esetén csakugyan nem fogadná el a pátriarkaságot, azt válaszolta, hogy mit ér az olyan ember működése, akit a hívők nem szeretnek.

Hajóstársaságok értekezlete.

HAMBURG, jul. 30. A hamburg-amerikai hajóvonal jelentése szerint az Esplanada-szállóban néhány nap óta Ballin vezérigazgató elnöklésével 24 delegátusból álló értekezlet tartanak azok a német, francia, angol, hollandi és spanyol hajóstársaságok, amelyek a Dél-Amerikával való forgalomban a legfontosabb szerepet játszóak. Az értekezlet célja létrehozni, oly érdekegyezséget, amilyen a Nord Atlantica vonatokhoz már létrejött.

Szocialisták felhívása.

BUDAPEST, jul. 30. A szociáldemokrata párt végrehajtó bizottsága felhívást intézett a budapesti szocialistákhoz, amely szerint aug. 3-án a főváros öt helyén népgyűlés lesz a választójog ellen. Hasonló akcióra hívta fel a pártvezetőség a vidéki tagokat.

Egy öngyilkos végrendelete.

BAJA, jul. 30. Seevald Béla nyugalmazott középiskolai tanár ma délelőtt föbelötte magát. Az öngyilkos levelet intézett a jegyzőhöz, amelyhez 1000 koronát mellékel a céllal, hogy holttestét Gothaba szállítsák, elégessék, a hamut pedig a Dunába szórják, hogy semmi sem maradjon meg az emlékeiből.

Új hajóstársaság.

BÉCS, jul. 30. A „Zeit“ értesülése szerint több görög szíriai tőkepénzes egy új hajózási társaság alapítását határozta el. Az új hajóstársaság a levantei partok mentén fogja a forgalmat lebonyolítani. A társaság már augusztus hónap közepén kezd meg működését két 1500 tonnás gőzessel.

Bevándorlási rendszabályok Amerikában.

NEWYORK, jul. 30. Strausz kereskedelmi miniszter részvételével az Egyesült-Államok bevándorlási ügyeinek főbb tisztviselői gyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy a külföldieknek az Egyesült-Államokba való bebocsátása vagy kirekesztése ügyében ezután az összes kikötőkben egyöntetű eljárást fognak követni; e kikötők Boston, Montreal, Newyork, Philadelphia, Baltimore.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

GRADO TENGERI FÜRDŐ
Goldberger szálló és étterem

a fürdővel szemben tengeri kilátással.
Villanyvilágítás.

Kitünő bécsi és magyar konyha.
Goldberger vendéglője - Trieszt.
TRIESZT, Piazza della Borsa 7 I.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Első fiumei magyar úri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az úri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Halál a poloskákra!!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf. A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literteje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Nyomdai tanoncot

lehetőleg magyar családból felvesz A Tengerpart nyomdája.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

☛ **„A TENGERPART” minden hirdetése eredményes jár.** ☛

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.

V. évfolyam!

V. évfolyam!

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Gard. pubb.-Cant. 60 fill.
Gyermekeknek: " " 50 fill. " " 40 fill.
Ez árakban befoglalatik a villamos vasut oda-vissza,
az omnibus, a fürdés és a fehérenemű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.— kor., népkerttől 5.— kor.
Gyermekeknek: " " 4.40 kor., " " 3.40 kor.
Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzai-
nál és a fürdőpénztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terras.

Szobák idegeneknek. — Magasforrasú
vizvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitünő italok. —
Kőbányai Polgári Sör.

MITTEL ALAJOS
fürdőtulajdonos.

MANN JÓZSEF
vendéglős.

Vasár- és ünnepnapokon
katonahangverseny.

MIRAMARE NAGYSZÁLLÓ

CIRKVENICÁN.

Nyári és téli üdülőhely és tengeri fürdő.

A szálloda közvetlenül a tengerparton,
— a fürdő közelében fekszik. —

Modern berendezés. — Kávéház és étteremmel.

Lift. — Villanyvilágítás. — Olvasó terem.

Hidegvizgyógyintézet. — Meleg házi fürdők.

Figyelmes kiszolgálás

Mérsékelt árak.

Magyar Általános Hitelbank Fiumei Fiókja.

Központ: Budapest. Fiókok: Brassó, Debrecen, Győr,
Kassa, Kecskemét, Nagyvárad, Pécs, Pozsony, Szabadka,
Temesvár.

Alaptőke 60 millió kor.

Tartalékok 35 millió.

Elfogad betéteket takarékkönyvecskékre és folyó
számlára a legelőnyösebb feltételek mellett.

Leszámítol bel- és külföldi váltókat és elfogad ilye-
neket behajtásra.

Vesz és elad mindennemű értékpapírokat, külföldi
váltókat és idegen pénznemeket s előnyösen effektuál
mindennemű megbízást a bel- és külföldi tőzsdéken.

Bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Előleget nyújt értékpapírokra és árukra.

Elfogad értékpapírokat megőrzésre és kezelésre és
ajánlja tűzbiztos páncélszekrény-fiókjait (safe deposit).

Kiállít hitelleveleket a bel- és külföld minden nagyobb
piacára.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ

DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör.
A sör hetenként 25 majolika palackot tar-
talmazó eredeti ládákban érkezik frissen a
gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állan-
doan raktáron van kiviteli és márciusi sör,
1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes
palackot tartalmazó eredeti ládákban

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is
kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fű-
szer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Bonbonnière Möve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Esténként nemzetközi varieté-
előadások kizárólag elsörendű

művészi erők felléptével.

Kitünő szellőztetés.

Pálma-Hajviz

a legjobb szer korpa és hullás
ellen.

Kapható CSIZMÁS DEMETER

fiumei első magyar fodrásznál

Via Adamich 2. sz. (az Europa szálló kö-
zelében).

és minden drogériában és fodrásüzletben.

Maluszewszki Szaniszló
CENTRAL KÁVÉHÁZA

és cukrászdája

CIRKVENICA

közvetlenül a tengerpart mellett.

Kitünő italok és frissítők.

Legfinomabb cukorsütemények.

Felölös szerkesztő: Kovács Ferenc.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnnyire Fiumától.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

A fiumei közönség és az

idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női

divat-különlegességek

Fiumében kizárólag

Alpron Attilio

czégnél a Corsón kaphatók.

CRNKOVIĆ

szálloda, penzió és kávéház.

CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart
mentén, a mólótól 2 pezcnyire.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kong-
resszus által.

Eredeti magyar és német fajborok va-
lamint Müncheni és- Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan
alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: CRNKOVIĆ JÓZSEF.

KORONA VENDÉGLŐ

Tulajdonos: HOPP VINCE.

Az átutazó közönség külföldi és figyelmébe!
Kitünő magyar konyha. Kőbányai
világos s barna sör. Tiszta fajborok.

Mérsékelt árak.

Olcsó cipő

Nagy vétel folytán bámulatos olcsón
ad el férfi- női- és gyermek cipőket
Szekulesz Sándor japán és kínai áruház
FIUME, Via Alessandrina I.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitünő konyha.

Minden időben friss halak.

ATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.